

Boer Teun boert anders.

In de vorige editie van de Hichtepunten heb ik geschreven over onze Fries Roodbonte koeien ras. In de tussentijd is er het een en ander gebeurt; allereerst is daar het natte weer van de afgelopen tijd, hierdoor zijn de koeien al eind oktober op stal gekomen. Dit is wat mij betreft veel te vroeg maar het land werd dusdanig nat dat het voor de koeien niet meer verantwoord was om ze buiten te laten. Dit betekent voor mij meer werk; 2-maal daags eten geven en de potstal regelmatig instrooien om de boel schoon en droog te houden.

Daarnaast moest ik haast maken met de nieuwe inrichting van de stal. De stal is inmiddels volledig ingericht als potstal dit was tot dusver de halve stal maar meer koeien betekent ook dat er meer ruimte nodig is.

Blauw tong

Ook blauw tong ging niet voorbij aan de zeldzame koeien; ik denk dat ze er allemaal wel een beetje ziek van zijn geweest eind oktober. Margje 3 werd echter zo ziek dat ze niet meer wilde eten, de veearts schreef pijnstilling en ontstekingsremmer voor en heeft een bloedmonster genomen. Alle behandelingen hielpen echter niet en Margje 3 heeft het niet overleefd. De uitslag van het bloedmonster was positief voor blauw tong.

Vleespakketten

De eerste os is ook geslacht en bij Chris Huisman van de Palingfabriek uitgebeend. De helft ervan is in vleespakketten bij ons afgeleverd. Chris heeft voor de verkoop in zijn restaurant de andere helft van de os gehouden.

De vleespakketten zijn gebracht bij de klanten die mij eerder al eens hadden aangegeven hiervoor belangstelling te hebben. Mocht u nu ook belangstelling hebben dan hoor ik dat graag.

Werken met de Natuur, niet ertegen!

Om een gewas vrij van onkruid, schimmels, virussen, plaaginsecten en plaagdieren te houden valt niet altijd mee.

Op dit moment is er veel discussie over het gebruik van 'landbouwgif', gebruikers noemen het liever gewasbeschermingsmiddelen. Het gebruik ervan is de **gemakkelijke** manier om van onkruid, schimmels, virussen en plaaginsecten af te komen. Je hebt weinig arbeid nodig en kunt veel oppervlakte bewerken. De machines waarmee je het toepast worden ook steeds groter en daarmee kun je vervolgens nog meer oppervlakte bewerken.

Het kan ook anders! Beter voor de natuur, het milieu en zeker nog wel zo belangrijk voor onszelf. Tegen onkruid kun je schoffelen met de hand of machinaal. Tegen schimmels en virussen helpt een gezonde bodem maar ook het uitselecteren van zieke planten met de hand. Tegen plaaginsecten helpen natuurlijke bestrijders zoals Nematoden, sluipwespen, insectenetende- en roofvogels, ook kun je strokenteelt of een mengteelt toepassen (dus geen monocultuur!). Om natuurlijke bestrijders naar je gewassen te lokken worden ook wel stroken met bloemen en voor insecten aantrekkelijke planten ingezaaid. Dit betekent wel vaak veel meer werk en ook tijd en daarmee is het dan ook duurder maar uiteindelijk als je alle schade van het gif meerekent is het hoogstwaarschijnlijk veel goedkoper.

Wist je dat er voor 1.000 kg kunstmest 300 m³ aardgas nodig is om dit te produceren!

In plaats van het gebruik van kunstmest kun je ook bodemverbeteraars gebruiken, dit zijn bijvoorbeeld storrijke stalmest of compost. Ook kun je in de winterperiode een zgn. groenbemester telen, dit zijn planten die in korte tijd veel groeien en dan in of na de winter met de grond worden vermengd. Dit wordt dan een soort compost welke je niet hoeft aan te voeren.

Een gezonde bodem met een gezond en rijk bodemleven laat een sterk gewas groeien wat uiteindelijk weer minder zorg nodig heeft.

Boer Teun gebruikt geen kunstmest en liefst ook geen gewasbeschermingsmiddelen. De storrijke stalmest uit de potstal wordt in het vroege voorjaar (febr./mrt.) uitgereden over het grasland. Voor de bestrijding van de probleemonkruiden (zuring en distel) in het grasland wordt zo netjes mogelijk gewerkt om kale plekken te voorkomen waar deze onkruiden kunnen groeien. Als ze er al

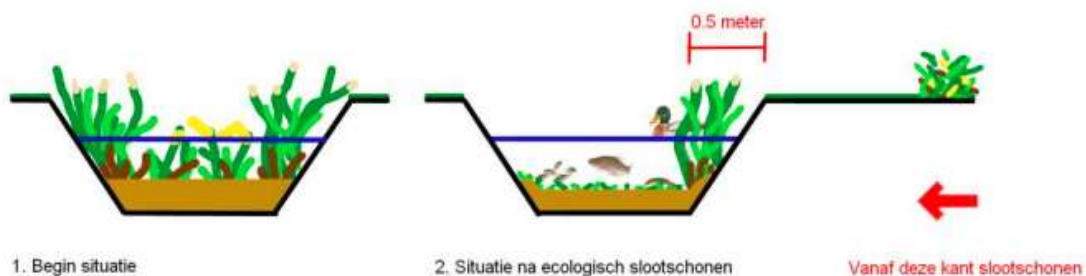
staan dan wordt gebruik gemaakt van de 'zuringstekker' waarmee je de plant en wortel uit de grond steekt.

Duurzaam slootbeheer

Een sloot is er niet alleen voor de aan- en afvoer van water of om een grens te markeren. In de sloot komt een grote verscheidenheid aan planten, dieren, insecten en vissen voor. Tot voor kort was het altijd de bedoeling om de sloot zo schoon mogelijk te houden door alles uit de sloot te verwijderen (incl. wortels en modder), dit is echter slecht voor al het leven in de sloot. In de winter kruipen de meeste dieren van de sloot weg in de modder of tussen de planten, maar als dit er niet meer is dan is er geen overwinteringsplek en hebben de dieren, insecten en de planten het veel moeilijker om de sloot in het voorjaar weer te herbevolken.

Daarom is ecologisch schonen belangrijk daarbij maaien we met een maaikorf alleen een deel van de planten weg, hierbij laten we de modder en de plantenwortels zoveel mogelijk met rust.

Hieronder is dat met een plaatje weergegeven.

Naast het ecologisch schonen wordt langs de sloot een brede strook van 5 meter niet bemest, hierdoor kunnen er met hevige regenbuien geen meststoffen in de sloot terecht komen en het water in de sloot schoner blijft. Ik merk nu ik dit al enkele jaren zo doe veel meer biodiversiteit in en rondom de sloten vnl. vlinders, libellen, kikkers en padden komen veel meer voor. Omdat er voldoende prooidieren zijn komt ook de ringslang weer voor in onze sloten. Deze toppredator is een indicator voor schone sloten.

Van Bloemenrand naar een Struweelhaag

Ik denk dat velen van jullie langs de Meerweg onze bloemenrand wel hebben gezien. Ongeveer 4 jaar terug kwam ik op het idee om op ons perceel langs de Meerweg een bloemenrand aan te leggen voor de insecten maar natuurlijk ook omdat het er gewoon mooi uit ziet. Het eerste jaar was het werkelijk geweldig geslaagd en heb ik van velen gehoord hoe mooi ze het vonden. Echter het jaar erop ging het onkruid overheersen en heb ik de rand opnieuw ingezaaid maar ook toen bleek het onkruid hardnekkig. Het advies om het onkruid weg te krijgen was bestrijdingsmiddelen (gif) te gebruiken en dan opnieuw in te zaaien. Dit vond ik geen goed idee en dus werd het weer grasland.

Ruim 2 jaar terug ontstond het idee om toch weer iets te doen voor de bijen, vlinders en de vogels op bovengenoemde plek. Het idee was om een struweelhaag aan te leggen. Een struweelhaag met bloeiende heesters en bes dragende struiken biedt in het voorjaar en gedurende de zomer voedsel (nectar) aan bijen en vlinders. In de herfst en winter zijn de bessen voor de (trek)vogels een belangrijke voedselbron. De bedoeling was een struweelrand aan te leggen langs de volledige lengte van het perceel, dit is maar liefst 350 meter en dan 3 – 5 meter breed.

Om zoiets te realiseren vergt de nodige voorbereiding, allereerst uitzoeken wat er zoal mogelijk is. Hoe kom ik aan het benodigde plantmateriaal, welke soorten heesters en struiken wil ik planten. Wie gaan mij daarin adviseren, misschien is er zelfs sponsoring mogelijk?

Ondanks dat het op eigen land wordt aangelegd gelden er regels voor wat wel en niet mag, hiervoor heb je toestemming nodig van o.a. de gemeente (een ecooloog kwam langs) en ook de provincie is gevraagd.

Afgelopen voorjaar kwam er een ecooloog langs van 'Beamen foar Elkenien' een project van Landschapsbeheer Friesland voor de invulling van mijn idee. Een beplantingsplan is gemaakt.

Op 1 december is bij ons het plantmateriaal voor het project 'Struweelhaag' afgeleverd. Maar liefst 3.700 struikjes allemaal inheemse soorten gaan, zodra de grond droog genoeg is geplant worden. Dit betekent dat op elke m² 2-3 struikjes komen. Er gaat Meidoorn, Sleedoorn, Vuilboom, Lijsterbes, Gelderse roos, Kamperfoelie, Rode Kornoelje, Wilde Liguster, Hondсроos, Egelantier, Europese Vogelkers, Hazelaar en Kardinaalsmuts geplant worden.

De ecooloog van 'Beamen foar Elkenien' kwam ook nog met het idee voor een hoogstamboomgaard met eromheen een meidoornhaag op het erf achter de boerderij. Deze hebben we inmiddels aangeplant met daarin enkele 'oude' hoogstam fruitboomrassen.

Voor het project Struweelhaag zoeken we nog **vrijwilligers** die willen meehelpen met de aanplant. Je draagt daarmee bij aan het verfraaien van het landschap en helpt ook mee aan het vergroten van de biodiversiteit. Het plantmateriaal is nog klein tussen 60 en 100 cm, dus geen gesjouw met zware struiken.

Je mag je aanmelden bij mij en hoort dan vanzelf wanneer we de plant-dag hebben. Mijn nummer is 06-48130036 (een appje sturen mag ook)

Volgende keer: **'Boer Teun boert anders'**.

- Weidevogelbeheer
- Kruidenrijk/Insectenrijk grasland
- Luzerne/Bloemenrand
- Vaste mest en mest uit de regio
- Hooi verkoop